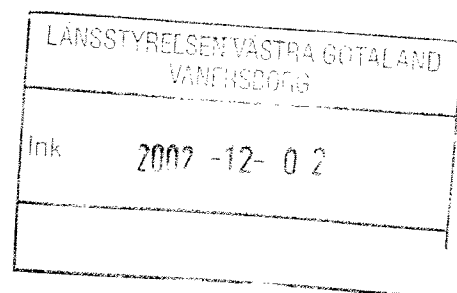

Vänersborgs kommun
Miljö- och hälsoskyddskontoret

SKÖTSELPLAN Bilaga 3
2002-11-19

Dnr 2001-051

Dalbobergens naturreservat i Vänersborgs kommun

Skötselplan

Postadress
462 85 Vänersborg

Besöksadress
Sundsgatan 29

Telefon
0521-27 10 00

Telefax
0521-27 19 60

E-post
vanersborg.kommun@vanersborg.se

Postgiro
6702-5

Bankgiro
888-6806

INNEHÅLLSFÖRTECKNING FÖR SKÖTSELPLAN

1. Syfte	3
2. Allmän beskrivning	3
2.1 Administrativa data	3
2.2 Topografi och läge	3
2.3 Geologi och hydrologi	3
2.4 Markhistoria	3
2.5 Vegetation, flora och fauna	5
2.6 Kulturhistoriska bevarandevärden	6
2.7 Friluftsliv	7
2.8 Bebyggelse och anläggningar	7
3 Mark och vegetationsvård	7
3.1 Övergripande mål	7
3.2 Generella riktlinjer och åtgärder	7
3.3 Beskrivning av skötselområden	7
4 Friluftsliv	11
4.1 Övergripande mål	11
4.2 Information och anläggningar	12
5 Dokumentation och uppföljning	12
6 Sammanfattning av planerad naturvårdsförvaltning	12
7 Referenser	12

BILAGOR

bilaga 3.1 skötselplanekarta 1:10 000

bilaga 3.2 karta över stigsystem, informationstavlor och p-plats 1:10 000

1. Syfte

- Syftet med reservatet är att:
- bevara biologisk mångfald samt vårda och återställa värdefulla naturmiljöer och livsmiljöer för hotade arter.
- lyfta fram områdets kulturhistoria och markanvändningen genom tiderna
- långsiktigt säkerställa ett tätortsnära skogsområde och hålla det tillgängligt för allmänheten.

Värdena skall tryggas genom att:

- lövskog och hällmarkstallskog gynnas och vårdas.
- kulturhistoriska värdefulla miljöer skyddas och vårdas.
- ingen exploaterande verksamhet tillåts.
- information ges till allmänheten om områdets natur- och kulturvärden.

2. Allmän beskrivning

2.1 Administrativa data

Skyddsform:	Naturresevat
Naturvårdsförvaltare:	Vänersborgs kommun
Namn:	Dalobergens naturresevat
Kommun:	Vänersborgs kommun
Socken:	Frändefors socken
Kartor:	Topografisk karta: 8B NO Vänersborg Ekonomisk karta: 8159, 8169
Gräns:	Se skötselplanekarta, bilaga 1

Fastigheter och ägare: **Djupedalen 2:1, Vänersborg**
Vänersborgs kommun

Areal:	Totalt:	71,2 ha
--------	---------	---------

Naturtyper:	Barrskog	29,8 ha
	Blandskog	9,9 ha
	Lövskog	26,0 ha
	Hagmark	4,8 ha
	Annan öppen mark	0,7 ha

2.2 Topografi och läge

Reservatet är beläget nordväst om Vänersborgs stad utmed Vänerns sydvästra strand. Området sträcker sig från Djupedalsbäcken i söder till Grönviks gästhamn i norr och avgränsas i väst av vägen som leder till Ursands camping. Områdena närmast stranden är starkt kuperade och otillgängliga.

2.3 Geologi och hydrologi

Strandlinjen bildar en förkastningsbrant mot Vänern. Det prekambriskas urberget (granit) dominerar området, vilket gör landskapet starkt kuperat oftast med tunt jordskikt. Norra delen av området är flackare och består mestadels av grovmo. Grovmo dominerar även i de små bäckraviner som letar sig genom den södra delen. I området finns några få partier med kärrartad skog (Fredén 1974).

2.4 Markhistoria

Planerna på den nya staden Vänersborg började ta form då kronan år 1641 kunde lösa in godset Huvudnäs och upplåta det åt Brätteborna. Det tog ändå ytterligare några år innan

flyttplanerna blev verklighet. I privilegiebrevet från 1644 anges det nya namnet Vänersborg.

Det fanns då ett stort behov för stadens innevånare att kunna hämta brännved samt att ha någonstans för djuren att beta och de kastade tidigt sina blickar på fastigheterna Djupedalen och Hunnegården - senare kallat Grönvik, på dalslandssidan. Detta område ansågs särskilt bra för mulbete och vedhygge. Då Karl X Gustav besökte staden lade man fram sina önskemål. Det var inte så lätt ens för en kung att uppfylla dessa önsknings. Dessa hemman var nämligen skattejord som inte kronan så där utan vidare kunde donera bort. Grönvik ägdes av en av stadens främsta borgare Hans Befritz (senare Belfrage). Han var bördig från Skottland och senare stadens representant i riksdagen.

Genom ett avtal mellan Befritz och Kunglig majestät byttes hemmanet Grönvik in mot kronohemmanet Lerdalen. Djupedalen inlöstes efter överenskommelse mellan dåvarande ägare och staden och Dalbobergen har sedan 1660 års riksdag ägts av Vänersborgs stad. Området kallas sedan dess även för Norra stadsskogen.

Fram till mitten på 1800-talet utnyttjades särskilt den södra delen hårt för svedjebruk och betesdrift vilket gav upphov till ett landskap präglad av ljunghedar. Den norra delen bestod mestadels av 20-40-årig så kallad slagskog av ek. Detta var ekar som var så pass grova att de kunde användas för att tillverka slagor till tröskning. En viss avverkning har här skett av medelåldriga och yngre träd (Gyberg 1865).

Dalbobergen har varit glest befolkat med endast en gård och några torp. Hemmanet Hunnegården – senare Grönvik var den större gården och låg väster om naturreservatet. På en gammal karta från 1699 står ”Här har Hunnegården varit belägen” men någon gård är ej utritad och några torp nere vid Vänern finns inte på denna karta. På en karta från 1856 finns Grönvik (före detta Hunnegården) utritad. I den nordligaste delen av reservatsområdet låg då två små torp med omgivande åkrar och ekhagar. Bägge torpen kallas på denna karta för Grönvikstorp. Grunderna efter ett av torpen finns kvar.

Under mitten på 1800-talet påbörjades en medveten skogsskötsel med inriktning på produktion. På Hunneberg låg Bergagårdens skogsbruksskola och detta är säkert anledningen till att det redan 1865 upprättades en skogsbruksplan för Dalbobergen. I planen finns detaljerade beskrivningar av olika delområden innan planteringen av gran påbörjades.

De granskogar som idag finns i Dalbobergen är resultatet av den skogsplantering som ägde rum i slutet av 1800-talet. År 1881 omnämns Vänersborgs stad som ett föredöme i en rapport från överjägmästaren i länet. Man hade då planterat 696 ha i Dalbobergen med barrskog (Göran Söderström muntligen).

Sedan drygt hundra år har nu skogsbruk bedrivits i området. Det är främst den gamla inägomarken och bördigare partier som planterats med granskog. I övrigt är området mycket bergigt. Mycket ekskog med inslag av gamla tallar finns främst mellan stranden och Ursandsvägen. Alm, lind och ask förekommer också här och var i området, som under de senaste decennierna haft en natur- och friluftsinriktad skogsskötsel.

Ett litet område öster om naturreservatet invid Vänern har utelämnats från reservatet. Här fanns i början av 1900-talet en stentäkt, där sten togs för utbyggnad av pirar samt till kanalen Karls grav. Därefter har här anlagts bergrum för förvaring av flygbränsle. Denna verksamhet har nu upphört och avvecklats. Delar av bergrummen har utformats till en fladdermusgrotta.

2.5 Vegetation, flora och fauna

Skogen utgörs till stor del av minst 200-åriga ekar och kontinuiteten av lövbärande träd är lång i området. Strandområdena består av klibbal- och hedekskogar, där hedekskogarna på de mest bergiga områdena bildar s.k. krattekskogar. Krattekskogarna övergår successivt till hållmarkstallskogar på höjderna. Markskiktet i ekskogen karaktäriseras av kruståtel, ekorrbär och ängskovall.

Kring de små bäckravinerna som leder genom området samt på de fuktigare markerna med ek och hassel, finns det rikligt med ekbräken, hultbräken och harsyra. Liljekonvalj, lundgröe och blåsippor är också vanligt inom vissa områden.

Den gran som finns i mindre områden, är första generationens gran och planterades i slutet av 1800-talet. De största granbestånden har gallrats och de biologiska värdena i dessa är idag begränsade. I norra delen vid Grönvik växer en del silvergran som undervegetation (kan också vara kustgran).

I tabell 1 nedan redovisas förekommande naturtyper och arealer inom naturreservatet.

Vegetationstyp	Areal
Hållmarkstallskog, 2111.	17,0
Blåbärsgrenskog, 2121.	6,7
Granplantering, 2131.	6,1
Hedekskog, 2231.	21,1
Ek-hasselskog, 2232a.	9,2
Klibbalskog, 2242.	0,5
Blandskog av hedek-hållmarkstallskog, 2311.	5,8
Blandskog av hedek-blåbärsgrenskog, 2312.	4,1
Vassar, 611	0,5
Annan öppen mark	0,2
Summa	71,2

Tabell 1. Inom naturreservatet förekommande vegetationstyper. Natura 2000-naturtyp enligt Natura 2000-systemet (Naturvårdsverket 1997). Arealuppgifter ges för de olika kategorierna var för sig.

Vid den gamla lägenheten Grönvik hittar man idag kattfot på några få platser vilket är rester av den gamla hagmarken som låg här för ca 100 år sedan. Väst om Käringeudden breder ett större ekområde ut sig där lunglav förekommer på tre lokaler. Söder om Bastungen finns ett rikare område med förekomst av bl.a. skogssvingel, tandrot, vippärt, vårärt, myskmadra, grönvit nattviol, storrams och vätteros.

I naturreservatet finns en del död ved. Gröngöling, större- och mindre hackspett samt spillkråka har revir inom reservatet. Även lövskogsberoende fåglar som skogsduva och mindre flugsnappare är tillfälliga gäster medan kattuggla kan höras regelbundet. Karaktärsfåglar för området är lövsångare, bofink och blåmes, men även morkulla och svartvit flugsnappare är vanliga inslag.

På våren domineras dagfjärilsfaunan av bl a björnbärssnabbvinge och tostebåvinge medan sensommaren erbjuder trevliga arter såsom eksnabbvinge och silverstreckad pärlmorfjäril.

Art	Hotkategori/ Signalartsvärde
Kärlväxter	
Låsbräken (<i>Botrychium lunaria</i>)	S3
Trolldruva (<i>Actaea spicata</i>)	S3
Blåsippa (<i>Anemone hepatica</i>)	S1
Tandrot (<i>Cardamine bulbifera</i>)	S3
Trollsmultron (<i>Dryocallis rupestris</i>)	NT
Vippärt (<i>Lathyrus niger</i>)	S3
Vårärt (<i>Lathyrus vernus</i>)	S3
Svedjenäva (<i>Geranium bohemicum</i>)	NT
Dvärglin (<i>Radioia linoides</i>)	VU

Skogslind (<i>Tilia cordata</i>)	S3
Murgröna (<i>Hedera helix</i>)	S3
Myskmadra (<i>Galium odoratum</i>)	S2
Stortimjan (<i>Thymus pulegioides</i>)	NT
Ljungögontröst (<i>Euphrasia micrantha</i>)	VU
Vätteros (<i>Lathraea squamaria</i>)	S3
Skogsklocka (<i>Campanula cervicaria</i>)	NT
Åkerkulla (<i>Anthemis arvensis</i>)	NT
Grönskära (<i>Bidens radiata</i>)	VU
Storrams (<i>Polygonatum multiflorum</i>)	S2
Skogssvingel (<i>Festuca altissima</i>)	NT, S3
Mossor	
Fällmossa (<i>Antitrichia curtipendula</i>)	S3
Kruskalkmossa (<i>Tortella tortuosa</i>)	S2
Lavar	
Lunglav (<i>Lobaria pulmonaria</i>)	S3
Koralllav (<i>Sphaerophorus globosus</i>)	S1
Svampar	
Rostticka (<i>Phellinus ferruginosus</i>)	S2
Tallticka (<i>Phellinus pini</i>)	S2
Bronsopp (<i>Boletus appendiculatus</i>)	NT, S3
Brunssopp (<i>Boletus badius</i>)	S3
Bittersopp (<i>Boletus calopus</i>)	S3
Rutsopp (<i>Boletus chrysenteron</i>)	S3
Karljohan (<i>Boletus edulis</i>)	S3
Blodsopp (<i>Boletus luridiformis</i>)	S3
Sammetssopp (<i>Boletus subtomentosus</i>)	S3
Hasselssopp (<i>Leccinum pseudoscabrum</i>)	S3
Honungsvaxskivling (<i>Hygrocybe reidii</i>)	S2
Vit vaxskivling (<i>Hygrocybe virginea</i>)	S2
Lundvaxskivling (<i>Hygrophorus nemoreus</i>)	NT
Strimspindling (<i>Cortinarius glaucopus</i>)	S3
Sotriska (<i>Lactarius lignyotus</i>)	S3
Mandelriska (<i>Lactarius volemus</i>)	S2
Krusbårskremle (<i>Russula queletii</i>)	S1
Rutkremla (<i>Russula virescens</i>)	NT
Fåglar	
Skogsduva (<i>Columba oenas</i>)	VU
Mindre hackspett (<i>Dendrocopos minor</i>)	VU
Spillkråka (<i>Dryocopus martius</i>)	EU
Mindre flugsnappare (<i>Ficedula parva</i>)	VU, EU

Tabell 2. Hotkategori anges för rödlistade arter (ArtDatabanken 2000): (RE) Försvunnen; (CR) Akut hotad; (EN) Starkt hotad; (VU) Sårbar; (NT) Missgynnad; (DD) Kunskapsbrist (Gärdenfors mfl. 2000). Signalartsvärde anges för signalarter: (S1) Mindre bra; (S2) Bra; (S3) Mycket bra (Skogsstyrelsen 1995). Arter i habitatdirektivet och fågeldirektivet (EU).

2.6 Kulturhistoriska bevarandevärden

På fem platser finns kända fornlämningar. I den södra delen där Djupedalsbäcken rinner ut i Väneren finns en stenbro. Detta var den gamla vägen från Vänersborg upp till "Dal".

Bastungens fyrplats inrättades år 1807. Det var Vänerens andra fyrplats och inseglingen till Vänersborg var hårt trafikerad.. Det äldsta fyrhuset byggdes troligen 1873. Då byggdes också ett fristående åttakantigt litet trätorn som ledfyr. Denna revs 1935 och det som idag återstår är den åttakantiga grunden som är byggd av huggen kalksten. Denna ligger vid stigen ca 100 meter söder om Bastungen. Källarvåningen till Bastungen av idag är den äldsta delen av huset. Den är byggd i grovhuggen fint fogad gråsten och har järnluckor för fönstren. Fyren vid Grönviksudde tillkom 1928. Den har ett stort värde som ett välbevarat mindre järntorn av AGA-typ från 1920-talet.

Ute på Käringeudden finns en fyndplats för yxa, men inga återfynd har gjorts vid besiktning av platsen. Två stensättningar finns i området. En är belägen 60 m ö h uppe på bergryggen väster om Käringeudden och den andra 45 m ö h strax norr om en bergrygg vid det södra Grönvikstorps gamla inägor. Grunderna till det gamla torpet finns kvar.

2.7 Friluftsliv

Genom hela området löper välanlagda stigar och den s k Dalbostigen sträcker sig längs hela strandlinjen. Här och var utmed stigen är utsikten över Vänern fantastisk. Området har stor betydelse som ett ströv- och motionsområde och är ett omtyckt utflyktsmål från såväl land som sjösidan. Inom och angränsande till området finns 65 parkeringsplatser.

2.8 Bebyggelse och anläggningar

Sju byggnader ligger inom området. Bastungens fyr med tillhörande förrådsbyggnad där Friluftsfrämjandet genom nyttjanderättsavtal (fr o m 1993-08-08) bedriver sin verksamhet. Vid Stora Grönvik ligger en stuga som arrenderas av Vänersborgs motorbåtsklubb. Till stugan vid Stora Grönvik hör också en förrådsbyggnad. Vänersborgs motorbåtsklubb har ett lägenhetsarrende fr o m 1985-05-01.

Rättigheter inom området har även Statens Geologiska Undersökningar (SGU) samt Telia AB. På fastigheten Djupedalen 1:2 har SGU just avvecklat ett bränslelager som inrymts i ett bergrum under området. SGU har servitut på Djupedalen 1:2 på utloppsledning. Telia AB har servitut på en rikskabel.

3 Mark och vegetationsvård

3.1 Övergripande mål

Målet med naturreservatet är att bevara och återskapa ädellövskogarna, samt säkerställa allmänhetens tillgång till området.

3.2 Generella riktlinjer och åtgärder

För att säkra områdets tillgänglighet för olika kategorier av besökare skall tillgängligheten underhållas. De stigar som är utmärkta på kartan skall ha en standard som möjliggör att olika kategorier av besökare kan ta sig fram. Detta kan gälla såväl rörelsehindrade som barnfamiljer med barnvagnar.

För att bevara och återskapa lövskogsmiljöer och hållmarksmiljöer behöver gran gallras ut i stora delar av området. Utmed stigen görs röjningar på ett sådant sätt att utblickar mot sjön öppnas upp.

Blandskogsområden kommer att finnas kvar i mindre omfattning där bland annat gran får stå kvar. Inom några områden skall äldre lavrika granar stå kvar för att få en rikare biologisk variation. Död ved skall lämnas kvar i den mån det inte hindrar det rörliga friluftslivet.

3.3 Beskrivning av skötselområden

Skötselområde 1

Markslag/naturtyp
Granplantering
Hedekskog
Annan öppen mark

Areal: 8,0 ha

Beskrivning: Området är den gamla inägomarken som tillhörde de två torpen Grönvikstorp. Det som för ca 135 år sedan var gårdsplan och åkermark har idag ersatts med ett granbestånd. Granarna har nu vuxit sig stora och ett ganska rikt fåltskikt har utvecklats. De gamla åkertegarna kan idag urskönjas. Hagmarken har övergått till en gles

hedekskog med inslag av smågran. Husgrunderna från det södra torpet finns kvar.

Skötsel mål: Att återskapa ädellövskog genom självsådd/succession.
Granskogen skall dock få stå kvar sin livstid ut.
De gamla husgrunderna skall kunna ses tydligt

Underhållsåtgärder: Röjning av gran och sly i öppnare lägen. Då granarna successivt försvinner är det viktigt att kontinuerligt röja bort självsådd av ny gran för att gynna etablering av ädellövskog.
Röjning kring de gamla husgrunderna

Skötselområde 2

Marks lag/naturtyp
Granplantering

Areal: 1,1 ha

Beskrivning: Granplantering.

Skötsel mål: Att återskapa ädellövskog genom självsådd/succession.
Granskogen skall dock få stå kvar sin livstid ut.

Underhållsåtgärder: Röjning av gran och sly i öppnare lägen. Då granarna successivt försvinner är det viktigt att kontinuerligt röja bort självsådd av ny gran för att gynna etablering av ädellövskog

Skötselområde 3

Marks lag/naturtyp
Blandskog av hedek-blåbärsgranskog

Areal: 2,7 ha

Beskrivning: Blandskog som på de högsta partierna är mycket torr med förekomst av torrakor av gran.

Skötsel mål: Att bibehålla blandskogen med riklig tillgång på död ved av olika trädslag.

Engångsåtgärder: Frihuggning av större ekar i de bördiga områdena.

Underhållsåtgärder: Frihuggning av stora ädellövträd.

Skötselområde 4

Marks lag/naturtyp
Hedekskog

Areal: 0,7 ha

Beskrivning: Strandnära skog som domineras av ek.

Skötsel mål: Att bibehålla en blandskog som domineras av ek och tall.

Engångsåtgärder: Røjning av gran.

Underhållsåtgärder: Røjning av gran.

Skötselområde 5

Marks lag/naturtyp
Hedekskog
Blandskog av hedeks-hällmarkstallskog
Blandskog av hedek-blåbärsgrenskog

Areal: 7,3 ha

Beskrivning: Hedekskog med stora ekar och två lokaler med lunglav. På vissa ställen tränger granen in bland eken. På det torraste ställena övergår det i blandskog med tall och ek. Runt stigen ut mot Käringudden öppnar ett litet backparti (kallad pulkabacken) upp sig mot Väner.

Skötsel mål: Att bibehålla ädellövskogen samt blandskogen av hedeks-hällmarkstallskog med god tillgång på död ved. Bevara det öppna backpartiet mot Väner.

Engångsåtgärder: Gallring av gran.

Underhållsåtgärder: Gallring och røjningen av gran. Røjning av ungträd i det öppna backpartiet.

Skötselområde 6

Marks lag/naturtyp
Blåbärsgrenskog
Hällmarkstallskog

Areal: 4,6 ha

Beskrivning: Kuperat blandskogsområde med hällmarkstallskog på höjderna. I norra delen finns en fuktig ravin med äldre granar. I området finns flera lokaler med lunglav.

Skötsel mål: Att öka andelen lövskog i blandskogen samt bibehålla hällmarkstallskogen med riklig tillgång på dödved av olika trädslag. Bevara äldre granar inom det fuktiga området i norr.

Engångsåtgärder: Frihuggning av större ekar och gallring av gran.

Underhållsåtgärder: Frihuggning av större ekar och røjning av gran.

Skötselområde 7

Marks lag/naturtyp
Hedekskog
Ek-hasselskog
Hällmarkstallskog
Granplantering
Blandskog av hedeks-hällmarkstallskog

Areal: 16,6 ha

- Beskrivning:** Lundartad miljö med ett stort ekdominerat område och inslag av andra ädellövträd som på höjderna övergår till hållmarkstallskog. I området finns några rikare lokaler med bl a skogssvingel, tandrot, vippärt, vårärt, myskmadra, grönvit nattviol, storrams och vätteros. Några mindre granbestånd finns. På många håll består buskskiktet av hassel. Invid vägen söder om Bastungens nyare fyrbyggnad finns en gammal åttakantig fyrgrund av huggen kalksten. Alldeles intill Bastungen finns syrenhäckar.
- Skötsel mål:** Att bibehålla och återskapa ädellövskog med hassel, hållmarkstallskog, samt blandskog av hedeks-hållmarkstallskog med god tillgång på dödved. Området intill stugan hålles öppet.
- Engångsåtgärder:** Slutavverkning av granplantering. Gallring av gran i ädellövskog, hållmarkstallskog samt blandskog av hedeks-hållmarkstallskog.
- Underhållsåtgärder:** Röjning av gran i ädellövskog, hållmarkstallskog samt blandskog av hedeks-hållmarkstallskog. Området intill stugan röjes vid behov.

Skötselområde 8

Marks lag/naturtyp
Blåbärsgranskog
Granplantering
Blandskog av hedeks-hållmarkstallskog
Hållmarkstallskog

Areal: 5,9 ha

Beskrivning: Ett relativt flackt område som domineras av granskog, på vissa ställen gallrad.

Skötsel mål: Att återskapa ädellövskogen genom självsådd/succession samt bibehålla hållmarkstallskogen med riklig tillgång på död ved av olika trädslag. Vissa äldre lavrika granar får stå kvar.

Engångsåtgärder: Frihuggning av större ekar och successiv gallring av gran för att på sikt återskapa ädellövskogen.

Underhållsåtgärder: Frihuggning av större ekar samt gallring och röjning av gran för att på sikt återskapa ädellövskogen.

Skötselområde 9

Marks lag/naturtyp
Hållmarkstallskog
Blandskog av hedeks-hållmarkstallskog

Areal: 8,5 ha

Beskrivning: Ett stort hållmarkstallskogsområde som övergår till blandskog av hedeks-hållmarkstallskog närmast Vätern. I området finns ett fuktigt stråk som ej är utsatt på kartan.

Skötsel mål: Att bibehålla hållmarksmiljöerna med tillgång på dödved.

Engångsåtgärder: Gallring av gran.

Underhållsåtgärder: Gallring och röjning av gran.

Skötselområde 10

Markslag/naturtyp
Ek-hasselskog
Hedekskog
Blandskog av hedeks-hällmarkstallskog

Areal: 4,1 ha

Beskrivning: Domineras idag av ett ek-hasselområde och ett hedeksområde. Områdena delas av en blandskog av hedeks-hällmarkstallskog. I ek-hasselskogen börjar unggran etablera sig.

Skötselmål: Att bibehålla och utveckla ädellövskogarna med hasselinslag samt blandskogen.

Engångsåtgärder: Röjning av gran.

Underhållsåtgärder: Röjning av gran.

Skötselområde 11

Markslag/naturtyp
Hällmarkstallskog
Ek-hasselskog
Blandskog av hedeks-hällmarkstallskog
Klibbalskog
Vass

Areal: 11,7 ha

Beskrivning: Kuperat område med hällmarkstallskog på höjderna och små bäckraviner som skär sig ner i dalgångarna dominerade av lövskog. Fältskiktet i ädellövskogen domineras av ekbräken och hultbräken. Där bäckarna mynnar ut i Vänern breder små partier av klibbalskog ut sig. Utmed de skyddade vikarna breder även vassbältet ut sig. För att nå naturreservatet från söder passerar man en gammal stenbro.

Skötselmål: Att bibehålla hällmarkstallskogen och ädellövskogen med hassel.

Engångsåtgärder: Gallring och röjning av gran.

Underhållsåtgärder: Gallring och röjning av gran.

4 Friluftsliv

4.1 Övergripande mål

Målet med naturreservatet är att säkerställa tillgängligheten för Vänersborgsborna till detta tätortsnära naturområde. Tillgången för allmänheten skall utvecklas genom ökade informationsinsatser. Stigarna skall hållas i sådant skick att rörelsehindrade kan röra sig i området.

4.2 Information och anläggningar

Informationstavlor skall sättas upp på de platser som är markerade på karta i bilaga 3.2. Tavlorna skall utföras enligt svensk standard och naturvårdsverkets anvisningar. De skall innehålla karta över reservatet samt beskriva dess syfte, bevarandevärden och gällande föreskrifter för allmänheten.

Utmed dalbostigen skall vägvisare, informationsblad, bänkar och bord sättas upp. Informationsbladen skall informera om specifika arter, områden eller händelser som berör naturreservatet. I anslutning till naturreservatet skall det anläggas ett fågeltorn.

Gränsmarkeringar skall utföras enligt naturvårdsverkets anvisningar.

Informationsanläggningar skall tillses regelbundet och underhållas vid behov av naturvårdsförvaltaren.

5 Dokumentation och uppföljning

En dokumentation av skötselåtgärder och deras effekt på flora och fauna är nödvändig för att se om den föreslagna skötselplanen följs och om målsättningen med naturreservatet uppfylls av de genomförda åtgärderna. Skötselplanen bör revideras då uppföljningen indikerar att behov finns. Naturvårdsförvaltaren ansvarar för att dokumentationen utförs och utvärderas.

6 Sammanfattning av planerad naturvårdsförvaltning

Naturvårdsförvaltningen för Dalbobergens naturreservat bekostas av Vänersborgs kommun.

Skötselåtgärder	Område
-----------------	--------

Frihuggning av större ekar	3, 6, 8	Senast år	2004
Röjning av gran	4, 10		2004
Gallring för ädellövutbredning	1, 8		2005
Gallring av gran	5, 6, 7, 9, 11		2005
Röjning av ungträd	5		2006
Gallring och/eller röjning av gran	2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11		2012
Gallring för ädellövutbredning	1, 8		2014
Frihuggning av stora ädellövträd	3, 6		2020

Generellt gäller i hela området att smågranar röjs bort kontinuerligt då resurserna så tillåter.

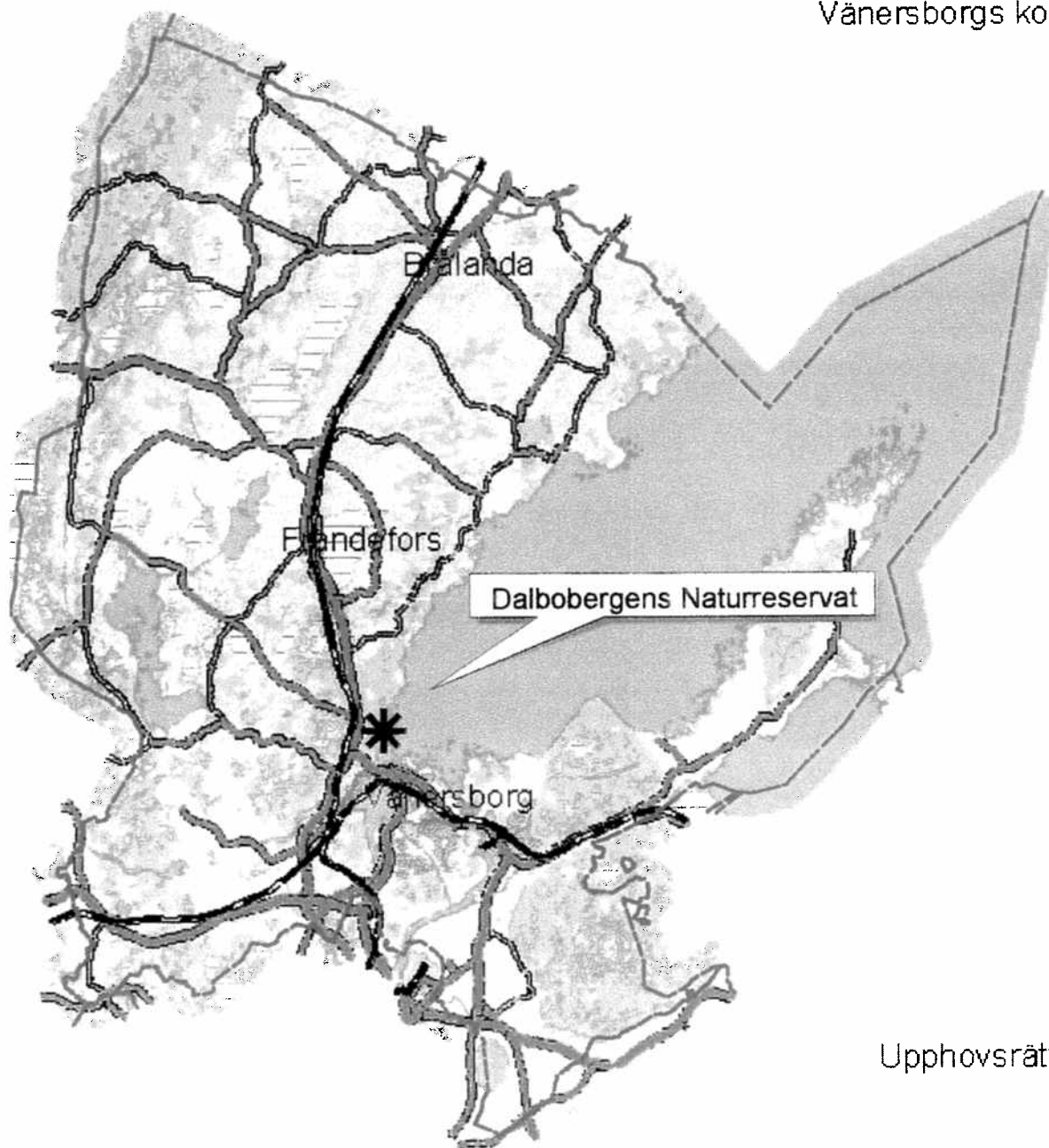
Om möjligheter ges i framtiden är det mycket positivt om ett skogsbete kan ske i reservatets norra del. I så fall görs en detaljerad skötselplan för detta.

7 Referenser

- Cederberg, B., Löfroth, M. 2000. *Svenska djur och växter i det europeiska nätverket Natura 2000*. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
- Fredén, C. 1974. *Jordartskartan Vänersborg NO*. Sveriges Geologiska Undersökning, Stockholm, SGU Ae nr 17.
- Gyberg, O. 1865. *Kartbeskrifning, Hushållsplan och Kulturförslag för skogsmarken till Hemmanen Djupedal och Grönvik*.
- Gärdenfors, U., 2000. *Rödlistade arter i Sverige 2000*. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
- Naturvårdsverket. 1997. *Svenska naturtyper i det europeiska nätverket Natura 2000*.
- Skogsstyrelsen. 1995. *Instruktion för Datainsamling vid inventering av nyckelbiotoper*. Jönköping.

Bilaga 2 - översiktskarta Dalbobergens naturreservat

Vänersborgs kommun

Upphovsrätt Stadsing

LÄNSSTYRELSEN VÄSTRA GÖTALAND VÄNERSBORG	
Ink.	2002 -12- 0 2

6

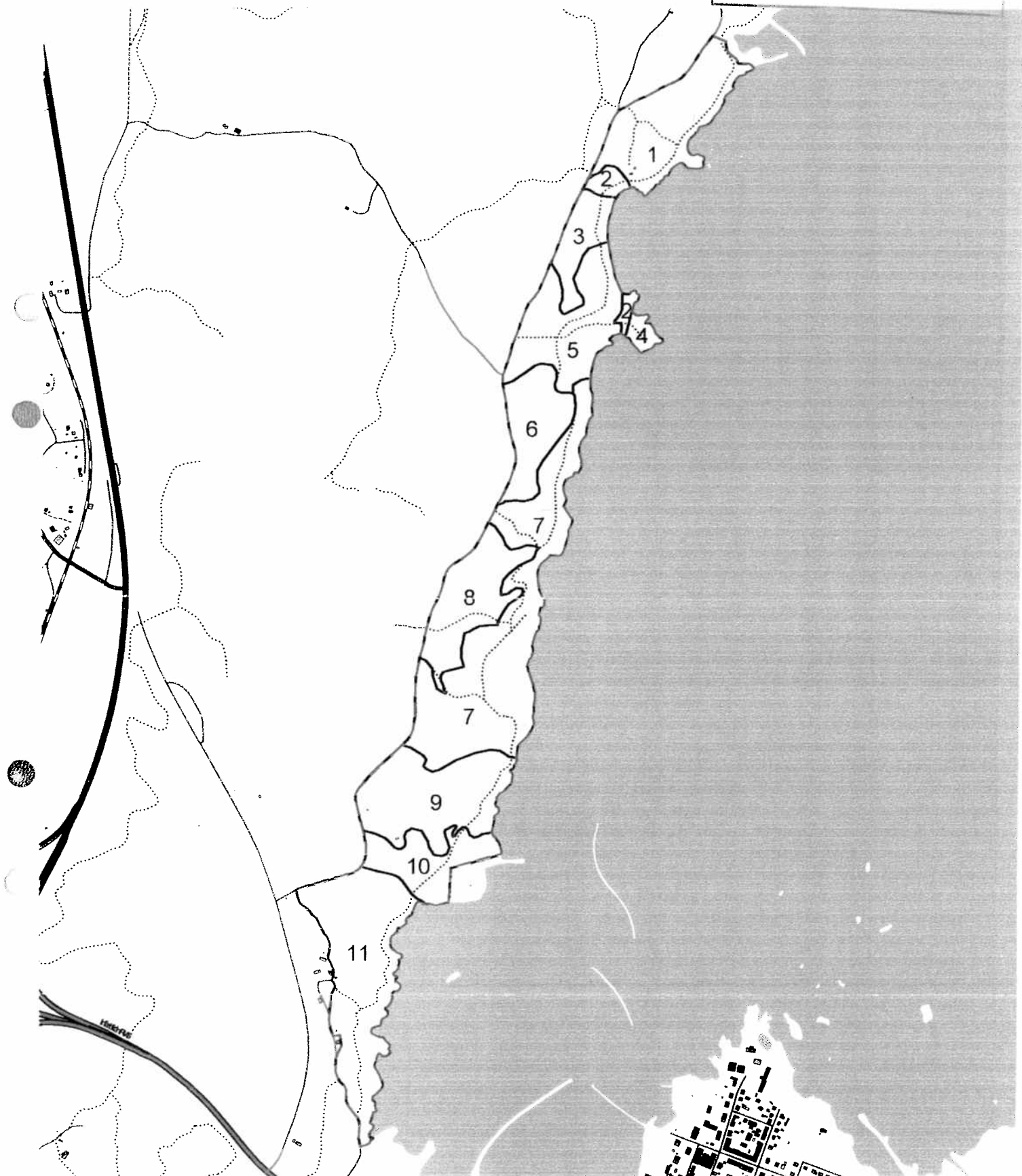

7

Bilaga 3.1 - skötselplanekarta
Dalbobergens naturreservat

LÄNNYHETEN VÄSTRA GÖTALAND
VANERSBORG

Ink. 2007 -12- 0 2

- Naturreservatsgräns
- Skötselområden
- Gångstig
- Eljusspår

0 200 400 600 800 1000 meter

Skala 1:10 000

1

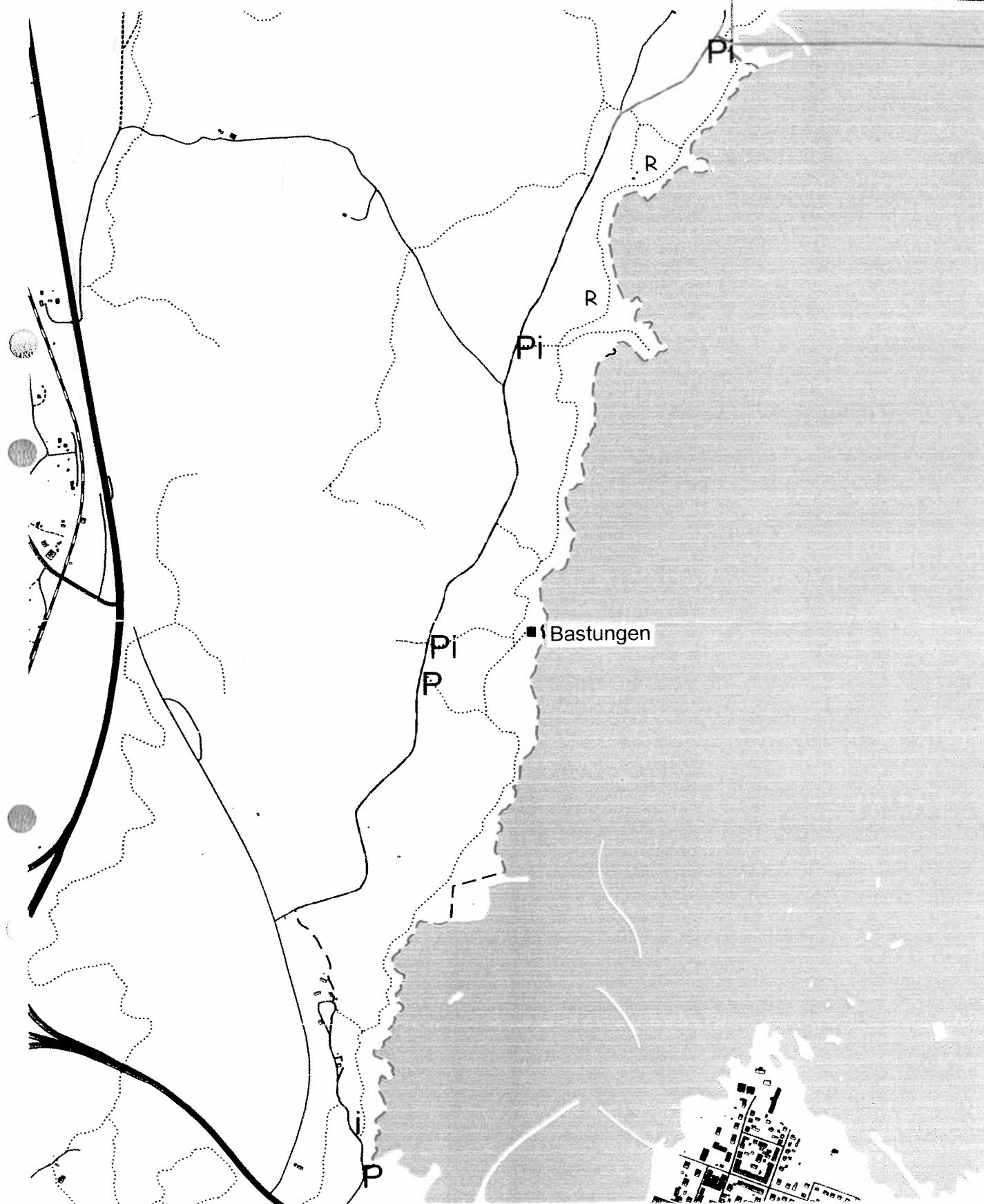

1

Bilaga 3.2 - karta över stigsystem, informationstavlor och p-platser Dalbobergens naturreservat

LÄNSSTYRELSEN VÄSTRA GÖTALAND

Ink. 2007-12-02

- Naturreservatsgräns
- Gångstig
- P Parkeringsplats
- i Informationstavla
- R Fornminne

0 200 400 600 800 1000 meter

Skala 1:10 000

